

La integració de l'Estat espanyol a la Comunitat Econòmica Europea és un procés llarg i feixuc on sectors molt concrets, com l'agrícola i el ramader, han patit una dràstica reconversió que ha portat molts pagesos i productors a enfrontaments directes amb l'Administració. En els dos anys que fa que som europeus de ple dret, els productors de llet han mantingut una lluita sorda i incruenta perquè la comissió europea retirés les taxes de producció a un país que n'és deficitari en un 50% i que ha vist com molts petits ramaders han hagut de plegar engegant una reconversió encoberta que els ha situat com a víctimes de la guerra de la llet.

Els ramaders gironins enfrontats amb Europa

PAU LANAO

Després de la signatura del Tractat de Roma, on s'assentaven les bases d'un procés d'integració econòmica i política congruent amb la mil·lenària aspiració d'unió europea, que a la història del pensament trobà defensors de tanta categoria com Aristòtil, Dant, Briand o Churchill, la majoria de les nacions del que actualment es coneix com a "Bloc occidental" han fet mans i mànigues per poder formar part de l'escollit club batejat amb el nom de Mercat Comú o Comunitat Europea. Encara són recents en el record els esforços de l'Espanya de Franco i el seu ministre Castiella intentant fer entrar per la porta falsa una dictadura en la selecta institució o, més recentment, les martingales franceses per retardar el més possible l'entrada d'un estat com l'espanyol que podia inundar el mercat de tot tipus de productes agrícoles. Per part de Madrid, la integració ha esdevingut obsessió històrica i així, tant pel general gallec, com pels governs posteriors, el que s'obris-

sin les portes de Brussel·les comportava una victòria política i un pas decisiu per trencar molts segles d'isolament i llegenda negra, integrar definitivament la Península a Europa i esborrar allò tan conegut d'"*Africa empieza en los Pirineos*". Si bé les motivacions polítiques semblaven clares, en l'apartat en què el ciutadà ras patí un grau més alt de desinformació fou en el d'obviar-li el sotrac a l'economia que la mesura representava.

Per exemple el significat i l'aplicació d'un nou impost com l'IVA fou explicat a corre-cuita, altres impostos, suprimits, taxes modificades, la qual cosa provocà un sentiment d'inseguretat i desconfiança i desconfiança en molts sectors productius.

Entrada amb condicions

Des del moment en què Espanya entrava a la Comunitat acceptava implícitament el denominat "acervo" comunitari, o sigui, el con-

junt de disposicions que constituïen la política agrícola comuna (PAC), la qual cosa encetava un procés, reestructuració i ordenació de l'estructura agrícola-ramadera per adequar-la a la que existeix en la resta del vell continent. Com s'esdevé sempre que hi ha una reorientació en qualsevol sector econòmic, inicialment el descoratjament, el pessimisme i sobretot la incertesa començaren a fer-se palesos entre els pagesos i els ramaders, els primers afectats amb la nova dinàmica que es creava. Així, intentant fer sentir la seva veu, en els dos anys en què l'Estat espanyol és membre de ple dret de la comunitat, els representants dels sectors agrícoles han protagonitzat diversos actes de protesta, que han passat per la sortida amb tractors a les carreteres, el vessament de llet a la frontera o la desfilada de vaques per les principals artèries de les ciutats demanant una reestructuració poc traumàtica i sense fustigacions. Al gener del 1986, tant la Unió de Pagesos, com els Joves

Vaques a la ciutat: una manifestació de ramaders a Barcelona. La pancarta del Gironès és de les primeres.

Agricultors, els dos grans sindicats agraris de casa nostra, manifestaven a la premsa que s'havien sentit venuts per la manca d'informació, que s'havia sacrificat el sector ramader en favor dels altres sectors econòmics, que en l'acord d'adhesió no es recollia allò que era més important i ja es mostraven preocupats pel que ha estat gran tema conflictiu. "Pensem —manifestava un representant d'Unió de Pagesos— que en un país deficitari com el nostre no s'hauria d'haver admès la reducció de les quotes de producció i encara menys en una economia de lliure mercat com l'europea". Reconeixent que a Europa es produïa un excedent de llet, en conjunt més de dos milions de tones entre llet líquida i llet en pols que no sabia on col·locar-se, els ramaders es mostraven contraris que la taxa de l'Estat espanyol es reduís a 5,5 milions de litres i partidaris que "la reducció no ha de ser igual a tots els països, sinó que ha de ser proporcional a l'excedència de la producció que hi ha en cadascun

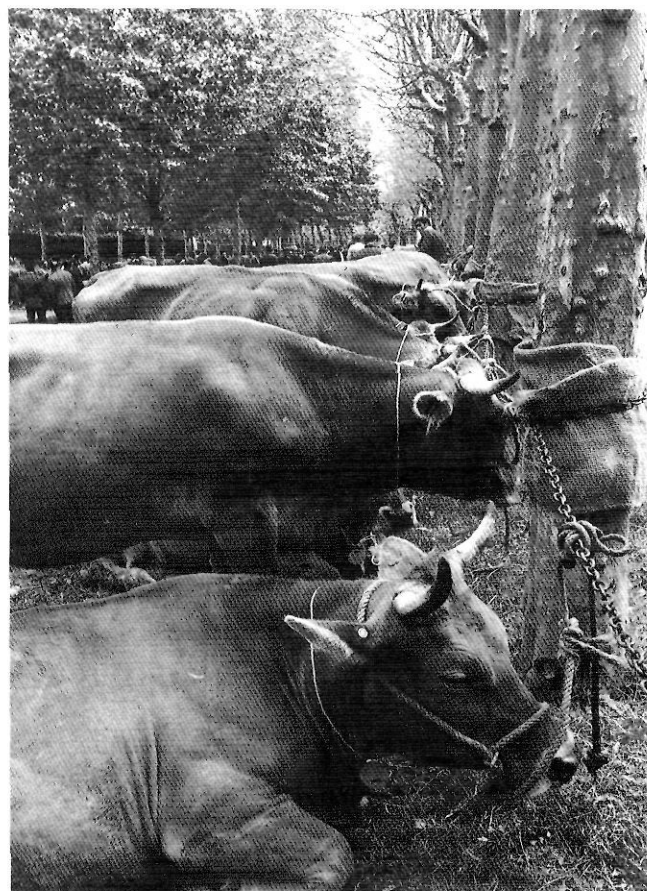
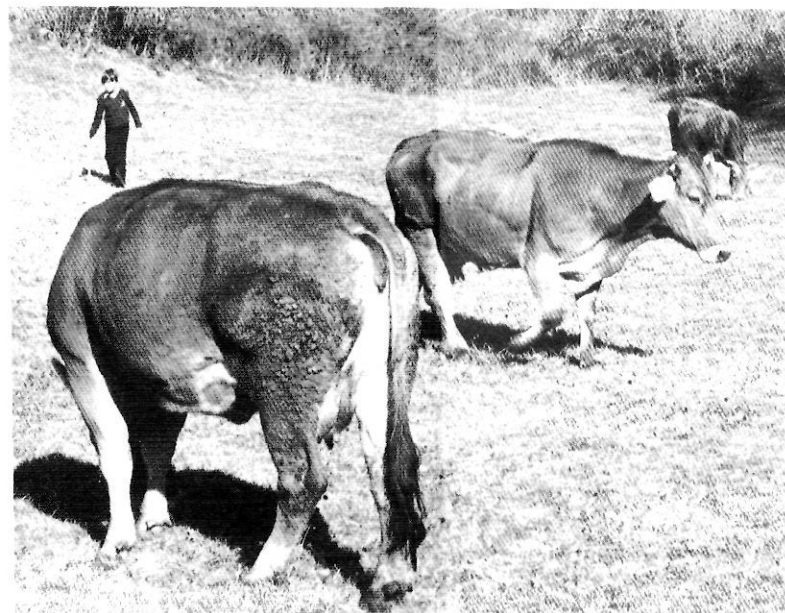
d'ells. Alemanya, Holanda, França, Anglaterra, i en part Itàlia, han generat més de vuitanta per cent de l'excedent comunitari. És, doncs, a aquests països a qui pertoca la màxima responsabilitat; allò que és il·lògic és que un país deficitari en producció com el nostre hagi de pagar el pollastre".

Quotes i discòrdia

Les quotes arribades directament de Brussel·les, marcades per la Comissió Europea, que és l'òrgan supranacional que orquestra el destí econòmic dels dotze països membres, semblava que volien esborrar molts anys de continuades promocions, incentivacions i ajudes a la producció.

Les paraules dites al final del 86 per Jordi Carbonell, secretari general tècnic del ministeri d'agricultura —s'han adoptat mesures radicals per parar l'excés de producció i d'estocs que hi ha a la comunitat, posant en marxa la implantació de

quotes de reducció de cada país"— sonaren a declaració de guerra, i més si es tenia present que les famoses mesures semblaven posar en greu perill molts ramaders que havien demanat crèdits per ampliar les explotacions o que s'havien acol·lit als programes de millora genètica animats per la mateixa Administració. Personatges respectats que molts anys enrera havien batallat dur per convèncer els ramaders perquè augmentessin la producció, com Artur Soldevila, ara havien de fer campanya perquè no es fes més llet del compte i es respectessin les necessitats del mercat dels Dotze. Per la seva banda la Comunitat, capficada amb els molts litres excedentaris de cada any, tan sols havia atorgat als ramaders espanyols, italians i grecs el dret que per ells la reducció màxima lletera fos voluntària, un cop haguessin declarat la llet que produïen, mentre aplicava la PAC amb rigorositat. És lògic que entre les pretensions d'uns i altres, haviat sorgit un conflicte encès. La possi-

bilitat que el sector s'enfonsés a propà dos sindicats històricament divergents, com la Unió de Pagesos i els Joves Agricultors, els quals després de tancar files i fer front comú amb l'Associació de Grups Lleters de les Comarques Gironines, sortiren al carrer, pujaren al tractor, bloquejaren les carreteres i intentaren forçar el ministeri a aportar solucions a les seves exigències, repetint un i altre cop que la política destinada a eliminar els excedents lactis a Catalunya no era vàlida perquè aquest és un país amb un clar dèficit. "Sembla un peix que es mossega la cua —manifestava Artur Soldevila a la Revista— però el pagès ha d'entendre que quan entres en un macro-mercat com l'europeu, t'hi poses per bé i per mal, que el problema amb la llet és com un part amb dolor i que si tot pagès a Europa té unes quotes de referència, el pagès espanyol també les ha de patir". Per la seva banda, Xavier Tubert, de la Unió de Pagesos, tot i reconèixer que a la llarga les limitacions de producció són necessàries per equilibrar un mercat que és exce-

dentari, es queixa que "el procés s'hagi aplicat per decret sense donar un marge ni un temps de recuperació suficient. Amb les quotes ens hem trobat que els productors no poden fer front als crèdits demanats anteriorment per la millora de les finques, aquelles que ens permetran tirar endavant la reconversió que ens faci competir a Europa amb garanties". Josep Maria Ginebreda, gerent de la Cooperativa de la Vall d'en Bas, una empresa fundada a l'any 1971 com a societat agrària de transformació que brinda als seus associats serveis que van des de fabricació i venda de pinso a l'assessorament tècnic i fiscal o l'experimentació agrària i que actualment recull diàriament més de catorze mil litres diaris de llet diu: "Per mi la incidència de l'entrada de l'Estat espanyol al mercat Comú penso que ha estat més psicològica que real. Concretament, centrant el tema en el sector lleter, ha estat mogut pel nerviosisme generat en les centrals lleteres. Han volgut preservar la quota del mercat i han fet que s'hagin posat d'acord en la compra signant un

pacte de no agressió enfront dels productors, amb la qual cosa han pogut abaixar la llet. Des de dos anys enrera —continua Ginebreda— la llet s'està pagant quatre o cinc pessetes menys el litre, però això que en principi podria haver beneficiat els compradors ho han desaprofitat, perquè a l'hora de la venda en realitat han abaixat els preus, han fet aparèixer nous productes, entrant en una guerra comercial que fa que fins i tot en èpoques de producció alta de llet s'estigui venent per sota del preu de cost i es pot entrar en una situació particularment difícil".

El tant per cent gironí

El cert, però, és que de les més de 130.000 vaques munyides que hi havia a Catalunya a l'any 1986, que fixaven la seva mitjana productiva anual en quatre mil sis-cents litres, un quaranta per cent de la producció s'obtenia a les comarques de la Garrotxa, el Gironès, la Selva i l'Empordà, on les noves disposicions comunitàries han condemnat a mort

Vaques al camp, a la fira i a la granja. Una explotació amb menys de trenta no entra en els esquemes comunitaris.

PUNT-DIARI

molts petits exploradors amb menys de deu caps de bestiar.

Estudis de mercat efectuats pels tècnics comunitaris, han demostrat que és molt rendible que hi hagi poques explotacions amb els suficients caps de bestiar i l'adequada proporció, que no pas un ingent nombre de petits productors que periòdicament inunden el vell continent amb rius d'excedents. Una explotació amb menys de trenta vaques no entra en els esquemes comunitaris, així, han estat molts els pagesos propietaris d'instal·lacions de reduïda capacitat que han estimat més assequible canviar d'activitat, abans que posar al dia la infraestructura. Enfocat en dues vessants, com són l'abandonament definitiu de la producció lletera, programa que ha estat incentivat amb sis ecus per 100 litres de llet que es deixa de produir —o sigui, ve a ser unes 9 pessetes litre durant set anys— i l'abandonament temporal, que com el seu nom indica es deixa de fer el 25%, el 50%, el 75% de la producció —en aquest cas el productor que s'hi acull rebra 10 ecus els 100 litres, que vénen a ser unes

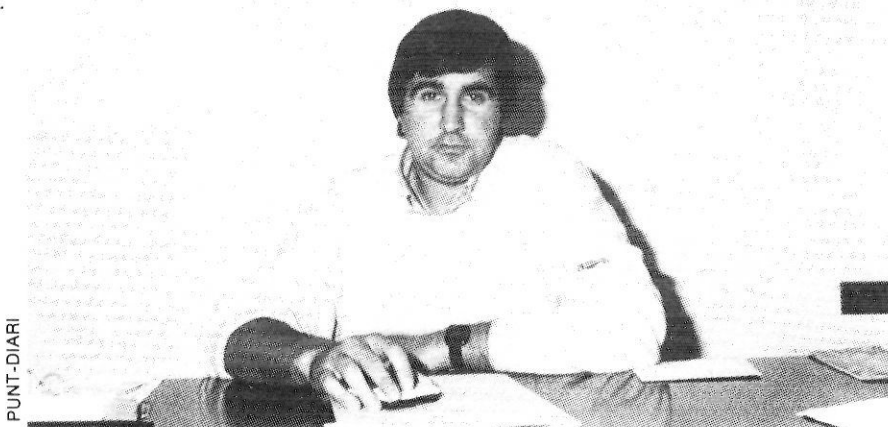
quinze pessetes/litre— el programa d'abandonament ha estat qualificat per les fonts consultades com una vertadera i encoberta reconversió: Josep Maria Ginebreda creu que el fet és un factor positiu: *"El que també ha provocat l'entrada a la CEE, és que ha accelerat un procés d'abandonament de les finques, i gent que d'una manera espontània i sense indemnització hagués plegat d'aquí a quatre o cinc anys, ara s'han pogut acollir al pla de sanejament. Les petites explotacions no tenien vida, el que passa és que la seva agonia hagués estat més lenta i en els propers deu anys haguessin anat desapareixent aquestes quatre-centes o cinc-centes explotacions que ara han plegat a la província"*. El que potser no sap Ginebreda és que a les nostres comarques són 784 les sol·licituds per acollir-se a l'abandó definitiu entre la primera i la segona fase provisional. Molta gent, si es té present que a casa nostra hi ha tres mil declaracions de la quota lletera. Com diu Artur Soldevila, la proposta s'ha d'agafar no tan sols per incentivar l'abonament definitiu, *"sinó per*

anar a potenciar unes rendes de jubilació, car és perfectament compatible amb aquella".

Ferides obertes

Després d'uns primers anys arauxats i amb ferides encara obertes —és recent la manifestació de ramaders convocats per Joves Agricultors que, intentant fer una protesta de ressonància internacional, vessaren llet a la frontera, o la marxa convocada a Girona per Unió de Pagesos contra l'entrada en vigor de la taxa de corresponsabilitat, on els manifestants portaven pancartes on es podia llegir, entre altres coses, *"Romero, Solchaga, munyiu la vostra mare"* o *"no volem matar més vaques"*— sembla que la guerra de la llet arriba a un armistici. Les previsions alarmistes dels primers mesos d'entrada a la comunitat, aquelles que van sembrar un cert descontentament i pessimisme en el sector, s'han vist superades, i avui, els productors es queixen amargament que amb el principal problema que s'enfronten és el de

Josep Ma.
Ginebreda:
"L'entrada a la CEE
ha accelerat el
procés inevitable
d'abandonament de
les finques".

PUNT-DIARI

la indústria de transformació del producte bàsic. Definint-la de completament obsoleta, la qual cosa ha provocat situacions tan divertides com que el ramader faci una llet de màxima qualitat i que la indústria no la pugui comprar, car tampoc la manipula segons la qualitat exigida, tant els homes de la Unió de Pagesos, com de diverses cooperatives estan convençuts que l'únic camí i poder del ramader i més en les circumstàncies actuals és l'associació per gestionar i vendre ell mateix els seus productes "El problema de preus —diu Josep Maria Ginebreda— és falta de capacitat del sector productiu; falta visió comercial i en aquest sentit es pot dir que els pagesos estan poc organitzats. Hi ha poques cooperatives, poca gent que controli el mercat, i ens trobem que aquí a les comarques gironines tan sols hi ha cinc o sis grups i encara molts no són cooperatives, sinó grups que s'uneixen per vendre en comú. Llavors passa que el percentatge de llet agrupada és molt baixa, i per tant no es pot fer un front important per discutir el

seu preu".

Definint la cooperativa com l'instrument per millorar la qualitat de vida dels seus afiliats, Ginebreda assegura que més del 10% de la gent que ha plegat de munyir a Girona és de la Vall d'en Bas, cosa que demostra "que hi havia moltes explotacions petites que ja no haurien existit, que hi ha hagut un nivell d'informació molt gran i se'ls ha tramitat els documents, se'ls ha informat que passava això i se'ls ha emplenat els papers". Tot i que l'a-

bandonament de les explotacions va en contra dels interessos particulars de la cooperativa, car la gent que ha deixat la feina hi compraven el pinso, Ginebreda es reafirma que la missió de la institució és la de protegir el pagès, i potser per això la seva aplega més de 300 afiliats i a més de la gent de la Vall d'en Bas, hi ha ramaders de la vall de Bianya, les Preses, les Planes, Sant Feliu de Pallerols i Rupit, demostrant que, com a mínim, ells, la guerra de la llet l'han guanyat.

Artur Soldevila: «S'ha superat la síndrome»

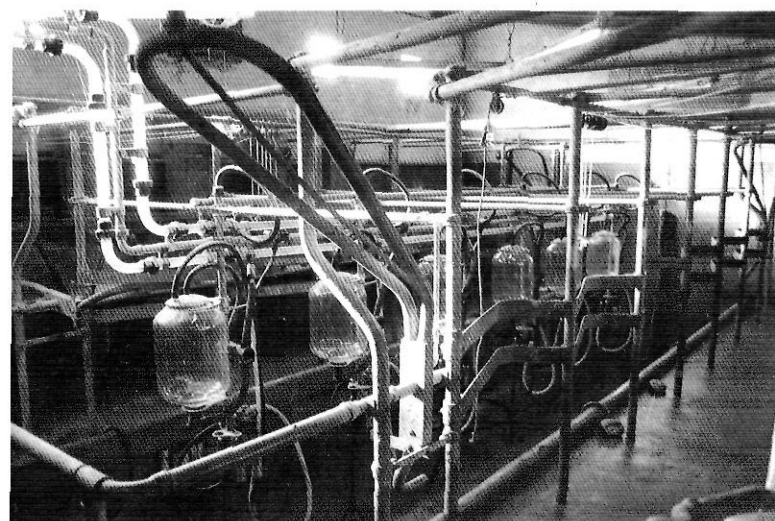
L'entrada de Catalunya i de l'Estat espanyol a la Comunitat Econòmica Europea ha generat tot un seguit de problemes i canvis imprescindibles, fruit del remodelatge de la nostra estructura agrícola-ramadera i la seva adequació al que ja existeix en la resta del vell continent. Tot i que en els primers moments el desencoratjament, el pessimisme i sobretot la incertesa havien planejat sobre els ramaders, es pot dir que avui, dos anys després de la data d'entrada, s'ha superat la síndrome i tot sembla indicar que la integració serà el

menys traumàtica possible; si més no, això és el que pensa Artur Soldevila i Feliu, un home que porta tota la vida lluitant per la producció lletera, distingit amb la creu del Mèrit Civil, i que si bé en un primer moment hagué d'arronsar les espalles davant les reivindicacions ramaderes, avui està exultant en conèixer que, a l'any 1987, el comerç exterior agrari de l'Estat espanyol va tenir el saldo més positiu de tota la seva història.

—Senyor Soldevila: el primer de març del 1988 s'ha acomplert el segon any de l'adhesió de l'Estat

espanyol a la Comunitat. Vostè com podria valorar el fet?

—Diria que estem en una fase d'adaptació a un macromercat de dotze nacions i que se'ns presenta com un fet nou i amb tota la complexitat que tenen els mercats per adequar-se a mecanismes que estan establerts. Penso que el mercat té més incidència sobre el sector agrari que sobre cap altre, i tot per una raó fonamental: perquè l'única i vertadera política comunitària és la política agrària, en tant que es reuneixen els ministres d'Agricultura a Brussel·les, posen en marxa una sèrie

PUNT-DIARI

"A les comarques gironines el percentatge de llet agrupada és molt baix, i no es pot fer un front important per discutir el seu preu".

CARLES MITJA

Artur Soldevila: "Ja es preveia que l'entrada al Mercat Comú havia de ser un sotrac".

de mecanismes vinculants i s'arriba a una sèrie d'acords; i a més d'això no s'ha d'oblidar que dues terceres parts del pressupost de la comunitat està destinat a finalitats agrícoles.

—Però realment, quin ha estat l'impacte de l'adhesió sobre l'agricultura catalana?

—En principi s'ha de dir que encara estem en una fase d'adaptació a una macroeconomia, amb la particularitat que l'agricultura europea en general es caracteritza per les superproduccions. Europa és excessiva en productes agrícoles i per tant entrem en un mercat molt

competitiu. L'entrada, que ja es preveia que havia de ser un sotrac, on l'Estat espanyol entrava en fase de rodatge, no ha estat del tot negatiu.

—Vostè puntualitza que no ha estat del tot negatiu. Realment, això què vol dir?

—Com a nota positiva podem dir que en els dos primers anys, el comerç exterior agrari d'Espanya amb la Comunitat va tenir, al llarg del 1987, el saldo més positiu de tota la seva història. O sigui, que les exportacions a Europa van créixer un 21% i les importacions tan sols van augmentar un 5,1%, la qual

cosa vol dir que ens dona una taxa de cobertura del 108% favorable a nosaltres. Per exemple, les exportacions van arribar als 820.000 milions de pessetes, amb una previsió per a l'any 1988 que probablement pujarà a més d'un bilió. Bàsicament s'han exportat productes vegetals, fruites, llegums i cereals, amb la particularitat que l'exportació de fruites i llegums ha tingut un cert reflex a la província de Girona a través del complex fitosanitari de Vilamallà, on ens trobem que a l'any 86 van demanar permís d'exportació 74.000 camions, i a l'any 1987,

"El pagès ha d'entendre que quan entres en un mercat t'hi poses per bé i per mal".

113.461. Això vol dir que al primer any es van exportar 1.100.000 tones, mentre que al 87 van ser 1.625.000, o sigui, un augment del 50% a través de les duanes.

—Vostè parla de les repercussions al mercat exterior. Però parlant d'un tema molt més proper com és el mercat interior, quina valoració se'n pot fer?

—En el mateix tractat d'adhesió ja es va preveure que hi havia uns productes que eren sensibles, o sigui, productes que ens feien por a nosaltres o bé a la Comunitat i aquests han sofert una taxa de regulació. Per part de la CEE, es van considerar productes sensibles les fruites i les hortalisses, el vi i la patata primerenca, mentre que l'Estat espanyol per la seva banda ha considerat productes sensibles —és a dir, els que entraven en el MIC o mecanisme complementari d'intercanvi— el vi, les fruites i les hortalisses, la carn de vaquí, la llet i els productes derivats, el blat tou panificable i la patata de sembra de qualitat inferior.

—Centrant el tema en el sector lactic, com ha afectat l'entrada a la CEE?

—En el camp de la llet, a l'Estat espanyol teniem dos productes que a nivell institucional eren més cars que al Mercat Comú: el sucre i la llet. Ens trobem amb un Estat, l'espanyol, que és deficitari en producció lletera, i per contra que Europa és un mercat que té molt de superàvit en aquest camp. Ja sabíem que Europa tenia els problemes dels excedents de llet; aleshores dins del MIC, van recollir uns contingents d'entrada de 200.000 tones mètriques com a quantitat màxima a importar. Un mecanisme de defensa pel qual 160.000 tones eren llet fresca i 40.000 tones llet embotellada; a més hi havia 1.000 tones de mantega i 14.000 de formatge. Això durant els quatre primers anys, amb una taxa d'increment d'un 15%. Ara bé, a l'Estat espanyol també ens hem trobat que en entrar al Mercat Comú s'ha aplicat el famós tema de la quota lletera, sense comptar que també a Europa, des del primer d'abril del 1984 fins al primer

d'abril del 1989 s'apliquen les quotes lleteres; per tant, quan nosaltres vam entrar-hi també la van imposar agafant com a base la llet que s'havia produït a l'any 1985, i d'aquí que cada pagès hagués de fer una declaració de quota de llet on es signava una quantitat de referència.

—Però els pagesos també es queixen, perquè no deixa de ser estúpid que en un país com l'Estat espanyol, que és deficitari, també es vulguin aplicar les quotes restrictives.

—Això potser està clar, però el pagès també ha d'entendre que quan entres en un mercat t'hi poses per bé i per mal, i que el mercat, que es diu comú, significa que a l'any 1992 desapareixeran les duanes. Això és com un part amb dolor. Tot pagès d'Europa té unes quotes de refe-

rència que són les que ha d'assolir el pagès espanyol. Que agrada?, doncs molt bé; que no agrada?, també s'ha de comptar que per altra banda també s'està subvencionant amb diners comunitaris l'abandonament definitiu de la producció lletera i que el que té els seus ecus a la butxaca està més content que la punyeta. A vegades els pagesos els costa d'entendre un plantejament d'aquesta manera, però el que han de veure és que unes coses són més fàcils i unes altres més difícils. Ara, els problemes s'han de contemplar amb una visió general, no?

—Però també es queixen de l'engadada de la taxa de corresponsabilitat.

—La taxa de corresponsabilitat és

CARLES MITJA

J. COMALAT

La invasió de les carreteres amb tractors, fórmula habitual de protesta.

un 2% del preu indicatiu, que a Girona no s'aplica a les zones de muntanya com són la Garrotxa, el Ripollès i la Cerdanya, i van enfocades a paralitzar el creixement indiscriminat d'una producció. El que cal, i dic això fent un resum, és mentalitzar el sector que a nivell europeu és excedentari i cal ajustar-lo.

—No deixa de ser un contrast que, enfront del que diu, per altra banda s'hagi incentivat tota una política d'abandonaments de la producció. És el capítol més espectacular de la nova reestructuració, però sembla que s'hi amagui una reestructuració del sector.

—El programa d'abandonament de l'activitat productiva de llet s'ha plantejat en dues vessants. Per una banda, el que se'n diu abandó definitiu de la producció, o sigui, aquell senyor que deixa de fer llet per tota la seva vida. I què pot fer, doncs? Senzillament, una altra activitat; pot criar porcs, pot ficar-hi ovelles, pot plantar blat de moro o engreixar pollastres, el que li doni la gana, menys munyir vaques. El programa ha estat incentivat amb sis ecus per cent litres de llet pel pagès que deixa de produir, la qual cosa li representa unes 9 pessetes per litre durant 7 anys.

També hi ha l'altra modalitat, l'abandonament temporal, no definitiu, per dos anys, que vol dir que no s'abandona totalment la producció, sinó que tan sols deixa de produir un 25%, un 50% o un 75%. A

aquest senyor, llavors, se li dona 10 ecus per litre de llet, que vénen a ser unes quinze pessetes per litre.

En el primer cas la quota de llet es retira, la cartilla s'esparreca i el que s'hi ha acollit deixa les vaques per sempre més.

A Girona el pla d'abandonament de la llet ha tingut més èxit de l'esperat, i així podem afirmar que entre la 1a. i la 2a. fase s'hi han acollit 784 sol.licituds, quasi 800; molta gent, si es té present que a les nostres comarques hi ha tres mil declaracions de la quota lletera. Com es veu, la xifra representa quasi un 25%.

—Però els programes d'abandó, no volen portar una reestructuració encoberta del sector?

—El que és clar és que van dirigits sobretot a gent gran, propers a la jubilació i amb explotacions d'una estructura dimensional petita, petits pagesos que no podien reestructurar-se de cap de les maneres i així la proposta s'ha d'agafar no tan sols com un incentiu a l'abandonament definitiu, sinó com el potenciament d'unes rendes de jubilació, car la quota que els abonaran és perfectament compatible amb la jubilació de la gent.

S'ha de tenir present que les explotacions de sis o set vaques no tenen cap futur i per això és clar que a través dels abandonaments incentivats s'està reestructurant un sector. A la primera fase, a Girona s'han acceptat 240 sol.licituds, la qual cosa ve a suposar uns 70 mi-

lions, que ja s'han pagat. El programa és un programa que es basa sobre principis voluntaris, s'hi acull qui vol i no s'obliga a ningú.

—S'ha parlat de reestructuració, de relleu del sector, de l'impacte de l'entrada a la CEE, però potser no hem valorat com van afrontar les comarques gironines l'entrada a Europa.

—Els gironins podem enorgullir-nos de tenir la millor estructura d'explotació de tot l'Estat espanyol. Mentre que el nombre de mitjana de vaques per explotació de la CEE és de 15 i a Espanya de 6, el de Catalunya és de 14, i a casa nostra, possiblement superior. També en professionalitat i en nivells de producció ens trobem en una situació semblant a la d'Europa. Tenim a més una ramaderia assentada en una superfície agrícola suficient; total, que estem preparats per al repte comunitari.

—En una entrevista posterior, vostè deia que l'assignatura pendent del camp català era la comercialització. Ara, dos anys després, com ho veu?

—Sí, és cert, crec que encara avui la comercialització dels productes és una assignatura pendent de molts pagesos. Mai no s'insistirà prou en la importància que siguin els mateixos pagesos els que comercialitzin els seus propis productes. En una situació com l'actual, en què atesa la problemàtica comunitària no pot pensar-se en una expansió horitzontal en el sector lleter, és important assolir aquesta fita. Tan sols així es podrà continuar creixent, si no horitzontalment, sí verticalment, augmentar la qualitat, la productivitat, fer-nos nostre el valor afegit dels productes que fem nosaltres mateixos iniciant un procés beneficiós per tothom.

—Però en això, en certa manera, ja s'hi està treballant, no?

—El que s'ha aconseguit és un acord interprofessional de fet entre les cooperatives de la llet al ramader, que ha estat promogut, arbitrat i auspiciat pel mateix ministeri d'Agricultura. El preu també contempla unes primes per qualitat de la llet, per anar estimulant la millora del producte, que s'estableixin uns rebuts únics i que s'acordi una comissió de seguiment que vagi portant una mica el pols de tot el comerç de la llet. Jo crec que tot el que sigui arribar a institucionalitzar el tema contractual entre productors i indústries làcties és positiu.

Una imatge dramàtica i simbòlica: la llet vessada arran de la frontera.

PUNT-DIARI